

VN/558/2022

Ylöjärven kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Yleistä

Ylöjärven kaupunki toteaa, että TE2024 uudistus on toivottu rakenteellinen muutos kuntien elinvoimaisuutta tukevana palveluna ja pitää hyvänä hallituksen esitysluonnoksen tavoitetta saada TE-palveluille lisää vaikuttavuutta tuomalla ne osaksi kuntien palveluekosysteemiä.

Nykytila (esitysluonnos luku 2)

Nykytilan arvioinnissa ei ole huomioitu riittävästi kuntakokeiluja, niiden toimintaperiaatteita ja tuloksia mm. sopimusyhteistyön tavoista. Arvioinnissa ja siitä tehdyissä päätelmissä ei myöskään huomioida tarpeeksi alueiden ja kuntakohtaisten työttömien määrän ja työttömyyden rakenteiden välisiä eroja.

Tavoitteet (esitysluonnos luku 3)

Tavoitteista ja niitä toteuttavista palveluista säädetään melko yksityiskohtaisesti ja alueellisesti yhteneväisesti. Työvoimapalvelun järjestäjällä tulisi olla enemmän harkintavaltaa palvelun järjestämisessä, jotta palveluiden painopisteitä on mahdollista säädellä huomioimaan alue- ja kuntakohtaiset erot mm. työttömyysasteessa ja työttömyyden syissä.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu (esitysluonnos luvut 4.1.1 ja 4.1.2)

Vastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä olisi jatkossa kunnilla. Kunta voisi järjestää palvelut itsenäisesti, jos sen työvoiman määrä olisi vähintään 20 000 henkilöä. Kaikkien sellaisten kuntien, joiden työvoiman määrä jää alle 20 000 henkilön tulisi sopia tehtävän hoitamisesta yhteistoiminnassa jonkin muun tai muiden kuntien kanssa. Ylöjärven kaupungin työvoiman määrä huhtikuun lopun tilanteessa 2022 oli runsas 16 000 henkilöä.

Ylöjärven kaupunki katsoo, että viimesijainen järjestämisvastuu tulisi olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain (410/2015) mukaisesti kaikkia 8 luvun yhteistoimintamuotoja käyttäen siitä, kuinka ne tehtävän järjestävät ja mikä on kustannustehokkain tapa tuottaa palvelut paikalliset lähtökohdat huomioiden. Kaupunki pitää hyvänä nykyistä kuntakokeilun mukaista sopimuksellisuuteen perustuvaa järjestämistapaa.

Rahoitusmalli (esitysluonnos luvut 4.1.3 ja 4.1.4)

Ylöjärven kaupunki pitää hyvänä, että valtio sitoutuu korvaamaan tehtävävastuiden siirrosta aiheutuvat kustannukset kunnille täysimääräisesti. Lähtökohta uudistuksessa tulee kuitenkin olla, että rahoitus ja järjestämisvastuu ovat samalla taholla.

20.6.2022

Rahoitusmallia tulee arvioida säännöllisin väliajoin. Rahoitusmallissa tulee ottaa huomioon kasvavien kaupunkien väestömäärä, työikäisen väestön ja potentiaalisten tuensaajien määrän kasvu. Lainsäädännössä tapahtuu joka vuosi monia palvelujen määrää lisääviä muutoksia ja muutosten myötä myös rahoitus uusiin palveluihin tai palvelujen määrän tarpeen kasvuun on turvattava niin, että kustannukset tulee korvattua täysimääräisesti. Myös suhdannetilanne on huomioitava rahoituksen kokonaismäärässä. Valtion tulee kantaa julkiselle taloudelle palveluista aiheutuvat suhdanneriskit.

Ohjausjärjestelmä ja valvonta (esitysluonnos luku 4.1.5)

Ylöjärven kaupungin näkemyksen mukaan esityksen mukainen kuntien ohjausjärjestelmä, jossa kuntia ohjaisivat työ- ja elinkeinoministeriö, KEHA-keskus ja ELY-keskus ja valvoisi edellisten lisäksi myös nykyistä kuntalaissa olevaa kantelua laajemmin aluehallintovirasto, ei ole selkeä eikä kuntien itsehallinnon kannalta tarkoituksenmukainen.

Työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteistoiminta esitysluonnos luku 4.1.8)

Esitysluonnoksen mukaan monialaisen tuen yhteistoimintamallin toimijoita olisivat työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos. Kunta tulisi lisätä yhteistoiminnan toimijoihin, jotta palvelujen yhteen sovittamisessa ja tuessa kyetään hyödyntämään kuntaekosysteemin palvelut riittävän laajasti ml. osaamisen kehittämisen ja nuorisotoimen palvelut.

Tietojärjestelmäpalvelut (esitysluonnos luku 4.1.10)

Kunnille tulee aiheutumaan uudistuksesta merkittäviä kustannuksia mm. valtion tietojärjestelmäratkaisuihin liittyvän kehittämisen osalta. Tietojärjestelmiin liittyviä kustannusvaikutuksia tulee arvioida kuntien näkökulmasta tarkemmin valmistelun edetessä. Nämä kustannukset tulee korvata täysimääräisesti kunnille.

Muuta huomioitavaa: liikkeenluovutusperiaatteet

Ylöjärven kaupunki pitää lisäksi tärkeänä, että muutoksen suunnittelussa ja toimeenpanossa korostetaan henkilöstön muutostukea ja vahvaa henkilöstön muutosjohtamista. Muutos vaikuttaa sekä valtion että kuntahenkilöstön hyvinvointiin. On hyvä, että nykyiset työnantajatahot vastaavat oman henkilöstönsä muutostuen kuluista ja eri tahojen yhteistyön merkitystä muutosprosessissa korostetaan.

